

УДК 658

DOI: 10.31732/2663-2209-2021-64-173-181

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ, ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Правдивець О.М.

*к.військ.н., доцент кафедри фінансово-економічної безпеки Науково-навчального інституту менеджменту
бізнесу, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: pravd72@ukr.net,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5242-9683>*

STANDARDIZATION OF TRAINING FOR SPECIALISTS IN THE ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF MILITARY REGISTERS AS A FACTOR IN ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISES

Pravdyvets Oleksandr

*PhD (Military), Associate Professor of financial and economic security department of the Research and Training
Institute of Business Management, "KROK" University, Kyiv, Ukraine, e-mail: pravd72@ukr.net,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5242-9683>*

Анотація. У статті проведено аналіз висновків з оцінки збройного конфлікту в умовах постійно зростаючої загрози повномасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації на територію України, як одного із факторів зовнішнього середовища, який здійснює системний негативний вплив, як на національну економіку в цілому так і на діяльність кожного окремого підприємства. За результатами проведеного аналізу зроблено висновок про вплив рівня мобілізаційної підготовки, складовою якої є військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів, на забезпечення стабільної роботи та економічної безпеки підприємств. Підвищення професійного рівня фахівців з військового обліку підприємств дозволить підвищити ефективність мобілізаційної підготовки вітчизняних підприємств в умовах ведення гібридної війни Російської Федерації проти України, що надасть можливість, у разі необхідності, своєчасно і якісно провести призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу у разі оголошення мобілізації та забезпечити ефективне використання трудових ресурсів для підтримання безперервної виробничої діяльності підприємств. Це дозволить підтримати роботоздатність підприємств, рівень їх економічної безпеки та забезпечити Збройні Сили України та інші утворені відповідно до законодавства військові формування людськими мобілізаційними ресурсами, а населення держави необхідними для забезпечення життєдіяльності ресурсами та послугами. Метою статті є обґрунтування рекомендацій з розроблення професійного Стандарту підготовки фахівців з організації та ведення військового обліку на вітчизняних підприємствах як важливішої умови підвищення рівня мобілізаційної підготовки та забезпечення стабільної виробничої діяльності в особливий період. Проведене дослідження надало можливість частково запропонувати вирішення проблеми стандартизації підготовки фахівців з військового обліку для вітчизняних підприємств, зокрема, що стосується визначення тематики їх підготовки з урахуванням фахових компетентностей, а також визначити подальші напрями наукових досліджень загальної проблеми: розробка програм та методик підготовки фахівців з військового обліку, навчально-методичної літератури, а також порядку організації і проведення сертифікації цієї підготовки; визначення показників, критеріїв та методики оцінювання рівня підготовки фахівців з військового обліку та інші напрями.

Ключові слова: стандарт; професійний стандарт; професійні компетентності; військовий облік; фахівці з військового обліку; економічна безпека; підприємство.

Формули: 0; рис.: 0; табл.: 2; бібл.: 12

Annotation. The article analyses the conclusions of the assessment of the armed conflict in the face of the ever-growing threat of a full-scale invasion on the territory of Ukraine by the armed forces of the Russian Federation, as one of the factors of the external environment having a systemic negative impact, both for the national economy and for the activities of each individual enterprise. The results of analysis concluded that the level of mobilization training, which includes military registration of conscripts, persons liable for military duty and reservists, has an impact on the stability of work and the economic security of enterprises. Raising the professional level of specialists in military registration of enterprises will make it possible to increase the effectiveness of mobilization training of domestic enterprises in the context of the Russian Federation's hybrid war against Ukraine, it will allow, if necessary, to conduct, in-time and on high level,

recruitment of reservists and persons liable for military service in case of a declaration of mobilization and ensure the efficient use of labor resources to support the continuous production activities of enterprises. This will make it possible to support the operational capacity of enterprises, their level of economic security and to provide the Armed Forces of Ukraine and other military formations with mobilization resources, but also the population of the country with essential resources and services. The purpose of the article is to substantiate the recommendations for the development of a professional standard for training specialists in the organization and maintenance of military records at domestic enterprises as an important condition for increasing the level of mobilization training and ensuring stable production activities in a special period. The research has made it possible to partially offer a solution to the problem of standardizing the training of military accountants for domestic enterprises, in particular with regard to the identification of topics for their training, and to determine the future direction of research on the general problem: development of programs and methodologies for the training of specialists in military accounting, educational and methodological literature, as well as procedures for the organization and certification of such training; determination of indicators, criteria and methodology for the assessment of military accounting specialists level of skills and other directions.

Key words: *standard; professional standard; professional competencies; military accounting; military accounting specialist; economic security; enterprise.*

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 2; bibl.: 12

Постановка проблеми. Економічна безпека підприємств залежить від здатності комплексно протидіяти всім існуючим і можливим загрозам зовнішнього і внутрішнього середовища [1].

Відповідно до [2] ведення персонального обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів покладається на підприємства, установи, організації незалежно від підпорядкування та форм власності, який організовується ведеться відповідно до [3].

Якісна організація та ведення персонального обліку усіх призовників, військовозобов'язаних та резервістів, що працюють на підприємстві, дозволить керівникам забезпечити стабільну роботу підприємств, зокрема і економічну безпеку в умовах постійного проведення мобілізаційних заходів та військово-навчальних зборів (тренувань), що в свою чергу обов'язково сприятиме підвищенню обороноздатності всієї держави в цілому.

Ураховуючи прагнення України будувати свою державність за демократичними принципами, на засадах євроінтеграційних процесів, що закріплено в [4] та зміцненню трансатлантичних зав'язків, відбуваються певні перетворення в законодавчому полі, спрямовані на уніфікацію та наближення до стандартів розвинених країн, в тому числі і в питаннях функціонування системи військового обліку громадян України.

Динамічна нормотворча діяльність в цьому напрямку вимагає постійно підвищувати та вдосконалювати рівень

компетентності працівників, що відповідають за організацію та ведення військового обліку громадян України.

На сьогоднішній день в національній економіці України існує потреба в підвищенні кваліфікації працівників державного та недержавного сектору економіки, що відповідають за питання мобілізаційної підготовки в частині, що стосується організації та ведення військового обліку громадян України.

Разом з тим, загальнодержавна система підготовки (підвищення кваліфікації) цих працівників практично не функціонує, а саме не організовується та не фінансується на державному, галузевому та регіональному рівнях. У свою чергу деякі підприємства державного та не державного сектору економіки планують та здійснюють курсову підготовку фахівців з військового обліку за власні ресурси.

Підготовка цих фахівців здійснюється або самостійно або на договірних засадах з підприємствами, установами та організаціями, які працюють за різними підходами, кількістю годин, тематикою, методикою тощо. При цьому єдиний стандарт підготовки цих фахівців, ще не розроблений.

Тобто існуючу проблему і має вирішити стандартизація підготовки фахівців з військового обліку громадян України, що у подальшому стане основою побудови та функціонування системи підвищення кваліфікації зазначених фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд наукових праць

вітчизняних та зарубіжних вчених свідчить про те, що в загальному сенсі проблема професійної підготовки фахівців з ведення військового обліку досліджувались [5], [6] де автори досліджували питання фахових компетенцій фахівців з військового обліку громадян України.

При цьому, питання розробки стандартів підготовки та підвищення кваліфікації вищезазначених спеціалістів вважались напрямками подальших досліджень.

Не вирішеною частиною загальної проблеми професійної підготовки фахівців з ведення військового обліку громадян України є питання щодо розробки професійного стандарту їх підготовки.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування рекомендацій з розроблення професійного Стандарту підготовки фахівців з організації та ведення військового обліку на вітчизняних підприємствах як важливішої умови підвищення рівня мобілізаційної підготовки та забезпечення стабільної виробничої діяльності в особливий період.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах на діяльність вітчизняних підприємств здійснюють прямий і опосередкований вплив різні фактори зовнішнього та внутрішнього середовища. Вплив цих факторів необхідно враховувати під час планування та забезпечення стійкої роботи і розвитку підприємств. Одним із факторів зовнішнього середовища, який здійснює системний негативний вплив, як на національну економіку в цілому так і на діяльність кожного окремого підприємства є агресивні дії Російської Федерації та збройного конфлікту на території України. Наявність та тривалість збройного конфлікту на території держави негативно впливає на її макроекономічні та експортно-імпортні показники та внутрішнього валового продукту [7].

В першу чергу це стосується інвестиційної діяльності. Зважаючи на інтенсивність бойових дій та їх локалізацію в районах економічної активності підприємств, застерігаючись російського вторгнення, інвестори, особливо

закордонні, припиняють вкладання своїх коштів у реалізацію інвестиційних проєктів і починають уходити з України. Усе це, опосередковано впливає на коливання середніх цін різних секторів національної економіки України та прибутки підприємств. У цих умовах системи економічної безпеки підприємств повинні своєчасно впливати, аналізувати, і оцінювати всі реальні загрози економічної безпеки та прогнозувати появу нових для того, щоб адекватно і комплексно протидіяти їм.

В умовах постійно зростаючої загрози повномасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації на територію України одним із факторів, який необхідно враховувати в контексті забезпечення стабільної роботи та економічної безпеки підприємств є підтримання відповідного рівня їх мобілізаційної підготовки, складовою якої є військовий облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів.

При цьому, організація ефективного військового обліку на підприємствах України надасть можливість:

По-перше, місцевим органам виконавчої влади та органам військового управління мати повну та об'єктивну уяву про реальні мобілізаційні можливості підприємств, зокрема про кількість та якість людських мобілізаційних ресурсів.

По-друге, керівники підприємств зможуть проаналізувати і оцінити кількісні та якісні параметри трудових ресурсів, які залишаться на підприємствах після проведення мобілізації та їх можливості забезпечити економічну безпеку в особливий період, зокрема стійку виробничу діяльність спрямовану на отримання прибутку та розвитку.

Важливість завдань, які вирішує військовий облік для оборони та національної безпеки України, а також для забезпечення стабільної роботи і економічної безпеки підприємств в особливий період або під час запровадження правового режиму воєнного стану вимагає від усіх суб'єктів економічної діяльності підвищеної уваги та

відповідного ставлення до виконання завдань персонального обліку громадян України. У першу чергу, це стосується місцевих органів виконавчої влади, які відповідно до [8] у взаємодії з територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки забезпечують проведення мобілізації людських і транспортних ресурсів на відповідних територіях, а у взаємодії з підприємствами забезпечують нормоване забезпечення населення продовольством та послугами в особливий період.

Отже, в сучасних умовах, проблеми балансу інтересів бізнесу і держави щодо вирішення дуже складних завдань щодо забезпечення захист суверенітету і територіальної цілісності України та її економічної безпеки можливо лише у разі взаємодії держави і бізнесу за рахунок ефективної регуляторної політики, зокрема з питань мобілізаційної підготовки.

Відповідно до [4] захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Однією з умов існування незалежної держави є боєздатні збройні сили. Збройні

Сили України забезпечуються людськими ресурсами завдяки військовому резерву, який утворюється, в основному, шляхом ефективного ведення військового обліку в усіх елементах системи військового обліку [3].

Згідно з [3], [8] однією із складових змісту мобілізаційної підготовки держави є військовий облік призовників, військовозобов'язаних і резервістів. До переліку повноважень центральних органів виконавчої влади та інших державних органів належить – організація підвищення кваліфікації працівників мобілізаційних підрозділів та працівників з питань мобілізаційної роботи.

Формування фахової компетенції цих працівників повинно здійснюватися в процесі їх підготовки (підвищення кваліфікації) та практичного виконання завдань з ведення військового обліку.

Для ведення військового обліку на підприємствах призначається військово-обліковий персонал [3].

Відповідно до [9] визначено назву професії – інспектор з військового обліку код – 3439.

Назву професійної діяльності та її код відповідно до [9] наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Назва професійної діяльності та її код

РОЗДІЛ	ПІДРОЗДІЛ	КЛАС	ПІДКЛАС
3	34	343	3439
Фахівці	Інші фахівці	Технічні фахівці в галузі управління	Інші фахівці в галузі управління

Відповідно до [10] стандартизація це діяльність, що полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних чи потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері.

Стандарт – нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального

ступеня впорядкованості в певній сфері [10].

У свою чергу відповідно до [11] професійний стандарт це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Професійні стандарти мають в цілому описувати регламентовану модель поведінки виконавця, яка, окрім компетентностей, має також включати вимоги до моральних та етичних її норм. Іншими словами професійний стандарт є

своєрідним «кодексом професії», в якому мають бути закріплені етичні та професійні вимоги до поведінки виконавця (фахівця, професіонала) з відповідним рівнем компетентності та професійної кваліфікації [11].

Відповідно до [11] професійний стандарт має включати такі структурні елементи: трудові функції, професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), загальні компетентності, предмети та засоби праці, вимоги до знань, умінь і навичок працівника тощо.

Складовими частинами професійного стандарту є:

1) загальні відомості професійного стандарту:

2) навчання та професійний розвиток (за потреби):

3) нормативно-правові акти та нормативно-технічні документи з питань професійної діяльності;

4) загальні компетентності;

5) перелік трудових функцій (умовні позначення трудових функцій);

6) опис трудових функцій (трудова функція; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали,

продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички);

7) дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту.

Методичний підхід щодо розроблення професійного стандарту, що визначений в [11] зорієнтований на безпосереднє використання професійних стандартів під час розроблення освітніх програм/стандартів і навчальних модулів (наприклад, одна трудова функція - одна освітня програма (один модуль), під час атестації та сертифікації персоналу, оцінювання та присвоєння професійних кваліфікацій, коли встановлюється рівень компетентності (здатності) особи виконувати одну трудову функцію чи їх набір.

Виходячи із завдань, які покладаються на підприємства з ведення військового обліку [3], можливо запропонувати визначити: теми до програми підготовки фахівців з військового обліку за професійним стандартом у відповідності до трудових функцій та фахових компетентностей запропонованих у [13], які наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Програма підготовки фахівців з військового обліку за професійним стандартом відповідно до трудових функцій та фахових компетентностей

№ з/п	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Теми до програми підготовки за професійним Стандартом
1	Перевірка у громадян під час прийняття на роботу (навчання) наявності військово-облікових документів у призовників, військовозобов'язаних та резервістів	Знання видів військово-облікових документів, які видаються призовникам, військовозобов'язаним та резервістам	Військово-облікові документи призовників, військовозобов'язаних та резервістів (нормативно-правове забезпечення щодо документів – форма, види, дані в військово-облікових документах)
		Здатність ідентифікувати особу за його військово-обліковими документами по відношенню до виконання ним військового обов'язку	Персональні та службові данні призовників військовозобов'язаних та резервістів
2	Надсилання у семиденний строк до відповідних територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП) повідомлень про зміну облікових даних призовників і військовозобов'язаних, прийнятих	Здатність заповнювати Повідомлення про зміну облікових даних працівника та своєчасне направлення цього повідомлення до відповідного територіального центру комплектування та	Вимоги нормативно правових актів з питань організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Військовий облік призовників, військовозобов'язаних

	на роботу (навчання) чи звільнених з роботи (відрахованих з закладу освіти)	соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП) за місцем його перебування на військового обліку	та резервістів поняття, мета, завдання та основні вимоги. Система військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів. Організація військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів на підприємстві, в державній установі.
3	Забезпечення повноти та достовірності облікових даних призовників і військовозобов'язаних згідно з вимогами, відповідно до законодавства	Знання військово-облікових ознак призовників, військовозобов'язаних та резервістів	Службові данні призовників, військовозобов'язаних та резервістів
		Здатність заповнювати особові картки П-2 працівників та будувати з них картотеку	Картотека особових карток працівників типової форми первинного обліку П2 (картки державного службовця)
4	Оповіщення на вимогу ТЦК та СП призовників, військовозобов'язаних та резервістів про їх виклик до відповідних ТЦК та СП і забезпечення їх своєчасного прибуття	Здатність своєчасно розробляти накази керівника щодо забезпечення оповіщення працівників відповідно до розпоряджень ТЦК та СП про виклик працівників та забезпечувати його виконання	Порядок роботи підприємства під час прийняття (звільнення) на роботу призовників
5	Взаємодія з ТЦК та СП щодо строків та способів звіряння даних особових карток, списків призовників, військовозобов'язаних та резервістів їх облікових даних, внесення відповідних змін до них	Здатність взаємодіяти з посадовими особами ТЦК та СП	Ведення військового обліку призовників, осіб рядового, сержантського та старшинського складу запасу, осіб офіцерського складу запасу, резервістів
6	Організація періодичного звіряння особових карток призовників, військовозобов'язаних та резервістів із записами у військових квитках (тимчасових посвідченнях) та посвідченнях про приписку до призовних дільниць. Не рідше одного разу на рік проведення звіряння особових карток працівників з обліковими документами ТЦК та СП, в яких вони перебувають на військовому обліку	Здатність організувати звіряння особових карток призовників, військовозобов'язаних та резервістів із записами у військових квитках (тимчасових посвідченнях) та посвідченнях про приписку до призовних дільниць з обліковими картками П2 та обліковими документами відповідних ТЦК та СП	Організація військового обліку призовників, осіб рядового, сержантського та старшинського складу запасу, осіб офіцерського складу запасу, резервістів
7	У п'ятиденний строк з дня подання відповідних документів внесення до особових карток призовників, військовозобов'язаних та резервістів змін щодо їх сімейного стану, місця проживання (перебування), освіти, місця роботи і посади та надсилання (у разі наявності) щомісяця до 5 числа до ТЦК та СП повідомлення про зміну облікових даних	Здатність своєчасно вносити зміни до особових карток працівників, заповнювати та направляти до ТЦК та СП повідомлення про зміну облікових даних	Організація роботи з картотекою особових карток працівників типової форми первинного обліку П2 (картки державного службовця)
8	Складення і подання щороку до 1 грудня до ТЦК та СП списків	Здатність складання і подання щороку до 1 грудня до ТЦК та СП	Організація та ведення військового обліку призовників

	громадян, які підлягають приписці до призовних дільниць (у разі їх наявності)	СП списків громадян, які підлягають приписці до призовних дільниць (у разі їх наявності)	
9	Приймання під розписку від призовників, військовозобов'язаних та резервістів їх військово-облікових документів для подання до ТЦК та СП для звіряння з обліковими даними та оформлення бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час	Здатність забезпечити збирання облік та повернення військового-облікових документів працівників	Організація та ведення військового обліку призовників, осіб рядового, сержантського та старшинського складу запасу, осіб офіцерського складу запасу, резервістів
10	Своєчасне оформлення документів для бронювання військовозобов'язаних за підприємством на період мобілізації та на воєнний час	Здатність оформлювати документів для бронювання військовозобов'язаних за підприємством на період мобілізації та на воєнний час	Оформлення (анулювання) бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та у воєнний час
11	Постійний контроль за виконанням призовниками, військовозобов'язаними та резервістами встановлених правил військового обліку та проведення відповідної роз'яснювальної роботи	Знання Правил військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів Здатність забезпечувати контроль за їх виконанням та проведенням роз'яснювальної роботи	Вимоги нормативно правових актів з питань організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів
12	Постійне інформування ТЦК та СП про громадян, які порушують правила військового обліку, для притягнення їх до відповідальності згідно із законом	Здатність виявляти порушників правил військового обліку та своєчасно інформувати ТЦК та СП про працівників, які їх порушують	Організація та ведення військового обліку призовників, осіб рядового, сержантського та старшинського складу запасу, осіб офіцерського складу запасу, резервістів.
13	Ведення та зберігання журналу обліку результатів перевірок стану військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів і звіряння їх облікових даних з даними ТЦК та СП	Здатність забезпечити ведення та зберігання журналу обліку результатів перевірок стану військового обліку призовників і військовозобов'язаних та звіряння їх облікових даних з даними ТЦК та СП	Організація та ведення військового обліку призовників, осіб рядового, сержантського та старшинського складу запасу, осіб офіцерського складу запасу, резервістів.

Важливе значення для якісної підготовки фахівців з військового обліку має організація навчального процесу, при цьому необхідно урахувати ряд факторів. У тому числі:

- наявність добре підготовлених викладачів, які мають не тільки глибокі теоретичні знання, а також великий досвід практичної роботи з організації мобілізаційної підготовки;
- якісне навчально-методичне забезпечення навчального процесу, яке включає, навчальні плани, робочі програми

навчальних дисциплін, електронні конспекти лекцій, презентації, підручники, навчальні посібники та методичні посібники, зразки документації та інше;

- наявність сучасної навчальної матеріально-технічної бази, яка дозволяє використовувати в навчальному процесі сучасні інноваційні технології дистанційної освіти та контролю її якості;

- ефективну систему комунікацій з підприємствами та органами військового управління, яка дозволить оперативно інформувати зацікавлені сторони про

проведення курсової підготовки з підвищення кваліфікації фахівців з військового обліку.

Підготовка і підвищення кваліфікації фахівців з військового обліку є завданням державного рівня, від успішного вирішення якої залежить рівень мобілізаційної підготовки, яка спрямована на забезпечення стійкої роботи вітчизняних підприємств та їх економічна безпека в особливий період.

Висновки. Проведене дослідження надало можливість частково запропонувати вирішення проблеми стандартизації підготовки фахівців з військового обліку для вітчизняних підприємств, зокрема, що стосується визначення тематики їх підготовки з урахуванням фахових компетентностей.

Ураховуючи складність і важливість завдань щодо забезпечення мобілізаційної підготовки вітчизняних підприємств подальшими напрямками наукових досліджень загальної проблеми можуть бути:

розробка програм та методик підготовки фахівців з військового обліку, навчально-методичної літератури, а також порядку організації і проведення сертифікації цієї підготовки;

визначення показників, критеріїв та методики оцінювання рівня підготовки фахівців з військового обліку та інші напрями.

Підвищення професійного рівня фахівців з військового обліку підприємств дозволить підвищити ефективність мобілізаційної підготовки вітчизняних підприємств в умовах ведення гібридної війни Російської Федерації проти України, що надасть можливість, у разі можливості, своєчасно і якісно провести призов резервістів та військовозобов'язаних на військову службу у разі оголошення мобілізації та забезпечити ефективне використання трудових ресурсів для підтримання безперервної виробничої діяльності підприємств.

Це дозволить підтримати роботоздатність підприємств, рівень їх економічної безпеки та забезпечити

Збройні Сили України та інші утворені відповідно до законодавства військові формування людськими мобілізаційними ресурсами, а населення держави необхідними для забезпечення життєдіяльності ресурсами та послугами.

Література:

1. Захаров О. І. Інновації в системі економічної безпеки підприємств. *Вчені записки університету «КРОК»*, 2018. № 3 (51). С. 168-174.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
3. Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників та військовозобов'язаних : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 921. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/921-2016-%D0%BF#Text>.
4. Конституція України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Захаров О. І. Вплив чинників внутрішнього середовища на систему економічної безпеки підприємства. *Вісник Черкаського Університету, Серія: Економічні науки*, 2017. № 1. С. 32-38.
6. Правдивець О. М. Мобілізаційна підготовка, як фактор забезпечення економічної безпеки підприємства. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку* : матеріали II Міжнародна конференція. 2020. С. 168 – 174.
7. Semenenko O., Minjchin A., Vasylenko S., Klepikov V., Pravdyvets O. Assessment of the impact of the Armed Conflict on the territory of Ukraine on the Development of the Agricultural Sector and Price Setting. *Scientific Horizons*. 2021. № 7 (24). С. 68 – 80. DOI: 10.48077/scihor.24(7).2021.68-80.
8. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.
9. Національний класифікатор професій ДК:003:2010. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
10. Про стандартизацію : Закон України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.
11. Про затвердження Методики розроблення професійних стандартів : Наказ Міністерства соціальної політики України від 22.01.2018 № 74. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>.
12. Pravdyvets O. Professional competencies of military registration specialists as a factor for ensuring business security. *Economics, Finance And Management Review*. 2021. № 1 (5). С. 75-80.

References:

1. Zakharov, O. I. (2018), "Innovations in the system of economic security of enterprises", *Vcheni zapysky universytetu «KROK»*, № 3 (51), pp. 168-174.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "About military service and military service", retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), "On approval of the Procedure for organizing and maintaining military records of conscripts and conscripts", retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/921-2016-%D0%BF#Text>.
4. Constitution of Ukraine (2021), retrieved from : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Zakharov, O. I. (2017), "The influence of internal environmental factors on the economic security of the enterprise", *Visnyk Cherkaskoho Universytetu, Seriya: Ekonomichni nauky*, № 1, pp. 32-38.
6. Pravdyvets, O. M. (2020), "Mobilization training as a factor in ensuring the economic security of the enterprise", *Derzhava, rehiony, pidpriemnytstvo: informatsiini, suspilno-pravovi, sotsialno-ekonomichni aspekty rozvytku* [State, regions, entrepreneurship: information, socio-legal, socio-economic aspects of development], materialy II Mizhnarodna konferentsiia [Proceedings of the II International Conference], pp. 168 – 174.
7. Semenenko, O. Minjchin, A. Vasylenko, S. Klepikov, V. Pravdyvets, O. (2021), "Assessment of the impact of the Armed Conflict on the territory of Ukraine on the Development of the Agricultural Sector and Price Setting", *Scientific Horizons*, № 7 (24), pp. 68–80. DOI: 10.48077/scihor.24(7).2021.68-80.
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "About mobilization training and mobilization", retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.
9. National Classification of Occupations DK: 003: 2010, retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "About standardization", retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>.
11. Order of the Ministry of Social Policy of Ukraine (2018), "About the statement of the Methodology of development of professional standards", retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0165-18#Text>.
12. Pravdyvets, O. (2021), "Professional competencies of military registration specialists as a factor for ensuring business security", *Economics, Finance and Management Review*, № 1 (5), pp. 75-80.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2021 р.